

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Veřejná správa, pojem a charakteristika

MP313Zk Úvod do studia veřejné správy

1. přednáška 24. 9. 2015
JUDr. Lukáš Potěšil, Ph.D.

Zápatí prezentace

Veřejná správa, pojem a charakteristika

- Pojem „správy“, správa soukromá a veřejná
- Vztah veřejné správy, zákonodárství a justice
- Pojem a charakteristika veřejné správy
- Členění veřejné správy na státní správu a samosprávu
- Specifikace a charakteristické rysy státní správy a samosprávy
- Členění samosprávy na územní a zájmovou/profesní

Správa soukromá a veřejná

- **Správa** - záměrná činnost směřující k určitému cíli, spočívá ve „spravování/řízení“, administrativa
- **Správa soukromá** - soukromé subjekty, soukromý zájem, soukromé cíle a úkoly, soukromé záležitosti, soukromoprávní prostředky, vše je dovoleno, co není zakázáno
- **Správa veřejná** - **veřejnoprávní subjekty** (orgány veřejné správy/správní orgány), **povinnost, veřejné cíle a úkoly, veřejnoprávní prostředky (formy), veřejný zájem, veřejné záležitosti** (veřejné úkoly), povoleno je to, co zákon stanoví

Veřejná správa - kde je?

- Co je to „veřejná správa“ - lze popsat, nikoliv jednoznačně a určitě definovat (E. Forsthoff)
- *„člověk chce stále od správy tím více a více, čím méně a méně o ní ví a rozumí jí“*
- **Veřejná správa nás obklopuje v každodenním životě:** veřejnoprávní média a tisk, zdravotnictví, MHD, regulace dopravy, školství, hygiena a ochrana spotřebitele, pokuty, ...
- **Veřejná správa následuje člověka od narození do smrti:** zdravotní péče, narození - matrika, MŠ a povinná školní docházka, občanský průkaz, řidičský průkaz, cestovní doklad (pas), nezaměstnanost, přijetí na VŠ, studium, jednání s úřady (koupě nemovitosti, registrace vozidla), protiprávní jednání, svatba, podnikání, důchodové dávky, smrt, ...

Veřejná správa

- Napojení na **veřejnou moc**
- **Veřejná moc** (náleží ÚS ČSFR, sp. zn. I. ÚS 191/92 a ÚS ČR, sp. zn. II ÚS 75/93): „*Veřejnou mocí se rozumí taková moc, která **autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech subjektů**, ať již přímo, nebo zprostředkovaně. Subjekt, o jehož právech nebo povinnostech rozhoduje orgán veřejné moci, **není v rovnoprávném postavení s tímto orgánem** a obsah rozhodnutí tohoto orgánu nezávisí od vůle subjektu.*“
- Negativní definice (vymezení) veřejné správy (**odčítací metoda**) od ostatních složek veřejné moci - **zákonodárné + výkonné + soudní**
- **ALE:** veřejná správa vydává **vlastní právní předpisy** (podzákonné či odvozené), veřejná správa vydává i **individuální rozhodnutí** (kupř. sankce za přestupek)

Veřejná správa - druhy

■ **Veřejná správa je duálním pojmem**

1. **Materiální pojetí** - činnost „CO ?“, tzv. **dobrá správa**
2. **Formální pojetí** - organizace „KDO ?“, zaměřuje se na vykonavatele veřejné správy

■ **Způsoby výkonu veřejné správy: *vrchnostenský, pečovatelský a fiskální***

1. **Státní správa**

2. **Samospráva**

- **Druhy či úseky (oblasti):** obrana, policie, matriky, kultura, školství, doprava, ...

Státní správa

- **Státní správa** - správa státu, jeho jednotlivých složek, v rámci různých oblastí
- **Subjekt: stát** (kdo?)
- **Vykonavatel:** orgány státu (přímí vykonavatelé) a orgány dalších subjektů (orgány obcí, krajů, FO, PO - nepřímí vykonavatelé- delegace na základě zákona) - (kým?)
- Státní správa - **přenesená působnost (jménem státu, v zájmu státu)**
- **Prvky:** jednotnost, nadřízenost, řízení, vázanost interními akty, usnesení vlády, závislost
- Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě

Samospráva

- **Samospráva** - správa části veřejných záležitostí těmi, jichž se bezprostředně týká
- Projev odstátnění a decentralizace
- **Znaky: nestátní subjekty**, aprobovanost k výkonu samosprávy, vázanost právními předpisy, nezávislost
- **Samospráva** - územní (obce, kraje - **samostatná působnost**) * **zájmová/profesní** (komory)

Krajská samospráva

Územně správní členění České republiky

Samospráva

- **Charta místní samosprávy** (č. 181/1999 Sb.)
- **Ústavní základ územní samosprávy**
- NSS (sp. zn. 7 Ao 2/2011, 2497/2012 Sb. NSS), „Podle čl. 1 odst. 1 Ústavy je Česká republika mimo jiné **jednotný stát**; nejedná se o federaci či nadstátní integrační uskupení. Ústavně zaručená samospráva obcí a krajů je pouze **jedním z prvků dělby moci** mezi ústředními ústavními orgány a orgány samosprávy a projevem principu subsidiarity, z něhož vyplývá, že věci místního významu mají být v té míře, v níž mají vskutku specificky místní povahu, svěřeny regulaci na této úrovni systému veřejné správy. Samospráva krajů a obcí nemůže mít takový dosah, aby místními či regionálními regulacemi fakticky rozdrobila jednotný právní a ekonomický prostor České republiky na oblasti, v nichž budou platit zásadně **odlišná pravidla.**“

Vztah státní správy a samosprávy

- Vzájemná nezávislost, součinnost
- Tzv. přenesená působnost

Děkuji za pozornost